

- **Meditatie**
- Ambtelijke praktijk
- **Bijbelstudie**
- Kerkelijk actueel
- **Boekbespreking**

Meditatie

Paulus is in Romeinen 15 nog steeds bezig met een onderwerp, dat hem maar niet loslaat. De verhouding in de gemeente van Rome tussen sterken en zwakken.

*Daarom neemt
elkander aan, ge-
lijk ook Christus
ons aangenomen
heeft, tot de heer-
lijkheid Gods.
Romeinen 15 : 7*

*Ik wil scoren
en boven
een ander
uitsteken
maar niet voor
een ander
onderdoen.*

Deze verhouding had de gemeente van Rome in grote beroering gebracht. Hij had de gemeente opgeroepen om in zelfverloochening en eensgezindheid elkaar in het geloof te beschouwen en op te bouwen. Het gaat om het heil van de naaste. Maar wat is daarbij een grote sta-in-de-weg? Dat vreselijk zelfbehagen. Dat "je maintiendrai". Dat altijd maar weer bezig en gericht zijn op jezelf. Heeft u daar al last van gekregen? Gingen uw ogen daarvoor open? Geestelijke zelfkennis is zo nodig om dat jezelf-zoeken en vervuld-zijn van jezelf te onderkennen. Maar ook na ontvangen genade. Juist bij Gods volk en kinderen moest dat zo heel anders zijn. Ik ben zo geneigd om de meeste en de beste te willen zijn. Ik wil scoren en boven een ander uitsteken maar niet voor een ander onderdoen. Maar de ander uitnemender achten dan jezelf is de roeping. Het mag wel het dagelijks gebed zijn om je niet te verheffen maar je te vernederen onder de krachtige hand Gods. Paulus heeft daar al een- en andermaal op gewezen. Nu gaat hij vooral ook wijzen op Christus. Hij zegt: Daarom...dat betekent niet alleen omdat dat uw roeping en plicht is, maar ook omdat het Gods wil is. Omdat Christus dit voorbeeld gaf. Zijn leven en werk getuigde daar steeds van. Daarom dient dat het uitgangspunt te zijn voor Zijn volk. Daarom neemt elkander aan. Je

staat gedurig naast anderen. Je gaat met ze om, maar...hoe doe je dat? In het verband van de tekst gaat het om de onderlinge omgang van de leden der gemeente. Maar de lijnen kunnen we ook gerust doortrekken naar andere levensverbanden. Het omgaan met elkaar in het huwelijk, het gezin en de familie. Maar ook met anderen op je werk, school of in de straat en het flagebouw. Wanneer je overeenstemming ontdekt met anderen lijkt het vermaan van de apostel wat overbodig. Met gelijkgezinde mensen omgaan, met mensen die dezelfde (aangename) karaktereigenschappen hebben, is het niet zo moeilijk prettige contacten op te bouwen. Maar daar gaat het hier helemaal niet om. Want je ontmoet ook veel mensen met wie je niet door één deur kunt. Je vindt ze maar "zeurpieten" en chagrijnig. Karakters botsen. Je hebt je vergist in de ander. Je merkt dat zijn of haar grondhouding niet deugt. Je gaat je ergeren aan zijn of haar gedrag. Je mijdt ze daarom maar liever want je weet van tevoren dat je niet op één lijn met ze kan komen. Zulke dingen kunnen de verhoudingen vreselijk verstoren en maken het samenleven onaangenaam. Maar ook in de kerk kan er vanwege karaktereigenschappen en verschillen in de geestelijke benadering van allerlei ontwikkelingen spanning ontstaan in de onderlinge verhoudingen. Een goede oplossing lijkt dan: leer

er mee te leven. Of: trek je maar terug. Dan ben je er tenminste van af. Onttrek je aan elkaar, laten onze wegen zich scheiden en laat ieder zijn eigen gang gaan. Zo zijn en worden er helaas allerlei "oplossingen" gezocht. De weg van de minste weerstand wordt verkozen. Dat het echter onschriftuurlijk is en dat de Naam des Heeren er om onzentwil door gelasterd zal worden, wordt niet bedacht. De redenering is dat je nu eenmaal tussen twee slechten maar beter de minst slechte kunt kiezen. De eer van mensen wordt verkozen boven wat is tot oneer van de Heere.

Paulus wijst in naam van de Heere een andere weg aan. Hij zegt: neemt elkander aan. Dat is eigenlijk: bekeer je. Want wij willen liever dat de ander zich naar ons richt, doet wat naar onze smaak goed is en wat strookt met onze verlangens. De ander moet mij aanvaarden. De Heere eist: neemt die ander aan als een ander. Dat is over en weer elkaar aanvaarden. De een de ander en de ander de een. Gevaarlijk is het wel **van** de liefde Gods en van de ander te willen leven maar niet **in** de liefde. Franciscus van Asisi bad en sprak:

"O, Meester, dat ik niet zo begerig zij om vertroost te worden, maar om te troosten om begrepen te worden, maar om zelf te verstaan, om bemind te worden, maar om lief te hebben want zichzelf gevend wordt men rijk en zichzelf verliezend vindt men vrede.

Dogmatisch kunnen wij daar natuurlijk wel wat op aanmerken. Vrede vind je immers alleen in het bloed des kruizes. Maar het is wel een les waaruit wat te leren valt. Daarom leert Paulus ons en houdt ons voor het voorbeeld van de Heere Jezus Christus. Hij zegt: 'gelijk Christus ons aangenomen heeft.' Weten we daar iets van? Als de grote Profeet en Leraar sprak Hij: "leert van Mij...." Hoe nam Hij mensen aan? Koos Hij ze uit die zo aantrekkelijk waren? Die zo ijverig waren om zichzelf waardig te maken voor God? Hij zocht het verlorene. Die daar lagen in hun zonde en schuld, smekend om ontferming vonden bij Hem gehoor. "Zoon Davids, ontferm U mijner... Heere, gedenk mijner...o God wees mij zondaar genadig...Heere, zeg het met een woord en mijn knecht zal genezen worden, want ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen.... Maria zegt: "Hij zag geen rijken aan, maar heeft z'n hunne waan, gans ledig weggezonden." Hij was niet bedacht op wat Hem als mens aangenaam was, nee, Hij wilde arm worden

daar Hij rijk was om door Zijn armoede rijk te maken.

Het aannemen van elkaar ontstaat niet zo maar. Het komt van Boven. Het komt van God en...het richt zich op God! Luister maar naar de apostel. Hij eindigt dit vermaan met de woorden: tot de heerlijkheid Gods. Wat een ontdekkend woord, wat een toetssteen voor ons persoonlijk, kerkelijk en gemeentelijk leven. Ga daarmee naar uw binnenkamer en kom daarmee voor Gods aangezicht. Waar zijn we op gericht? Waar is de roep om allerlei activiteiten op gericht? Om elkaar aangenaam bezig te houden? Om voor elk wat wils te bieden te hebben? Waar gaat het om als we roepen om meer band en meer warmte in kerk en samenleving? Uitgangspunt dient te zijn de eer van God. De roeping vanuit het paradijs blijft gehandhaafd. Gods Zoon wilde aan die eis voldoen als Borg en Middelaar. Daarom was Hij gehoorzaam tot de dood des kruizes en daarom betaalde Hij met Zijn eigen lichaam en bloed. Daarom sprak Paulus in vers 5 "Doch de God

der lijdzaamheid en der vertroosting geve u dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus." Dan is het zo dat als je je eigen zwakheden en gebreken hebt leren kennen als zonde en schuld voor God dat je met de zwakheden en de gebreken van de ander rekening kunt houden of bespreekbaar moet maken. Het is krachtens de uitleg van het zesde gebod (H.C. vr.en antw. 107) roeping om onze naaste lief te hebben als onszelf en jegens hem geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en alle vriendelijkheid te bewijzen; zijn schade zoveel als mogelijk is, afkeren en ook onze vijanden goed doen. Daarom het gaat er niet om om de zonde, de gebreken en de zwakheden goed te praten. We moeten bedenken welk een geduld De Heere heeft met Zijn volk en kinderen. In de strijd tegen de driehoofdige vijand liggen zij steeds weer onder. Wie daar iets van beleeft voor Gods aangezicht zal ook met Gods hulp en genade de ander kunnen aanvaarden. In tijd van nood en oorlog weet je wie je echte vrienden zijn. Wie net als de ander z'n nood en ellendigheid heeft leren kennen zal ook vanuit de wederliefde tot God de ander kunnen aanvaarden. Het gebed vergeef ons onze schulden wordt ook vervolgd door de woorden "gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren."

Tollebeek
A. van de Weerd

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. A. v.d. Weerd over Romeinen 15:7 'Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.' Ds. M.C. Tanis schrijft over Titus 3:4 en 5 'Welk een heilszaak'. Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het avondmaalsformulier en schrijft een column getiteld "In het voetspoor..." Ds. P. Roos levert een bijdrage over zelfkritiek. Ds. P. den Butter schrijft verder over koning Josafat. Ds. K. Hoefnagel gaat verder met het beantwoorden van vragen over 1 Korinthe 7. Verder een boekbespreking.

Haïti

De aardbeving in Haïti heeft veel mensenlevens gekost. We leven mee met hen die daardoor getroffen zijn, bijzonder als ze in rouw gedompeld zijn. Het is Gods lankmoedigheid over land en volk van Nederland dat het hier nog mag zijn zoals het is. Wanneer we letten op de vele zonden die bedreven worden, dan hebben we dat niet verdiend. Beleven wij dat ook persoonlijk?

Nieuwe lay-out

De nieuwe vormgeving van ons blad blijkt gewaardeerd te worden. Een jongere zei mij: nu grijp ik ook naar het blad, het ziet er fris en aantrekkelijk uit.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 4 februari verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 28 januari.

AvH

Welk een heilszaak

In elke pastorale brief die Paulus geschreven heeft ligt onderwijs. Dat onderwijs mogen ambtsdragers niet voorbijzien of menen dat het alleen komt tot de gemeenteleden. Tot het onderwijs behoort wat Paulus in de brief aan Titus geschreven heeft. Het is vastgelegd voor de kerk van alle tijden.

In Titus 2 wijst Paulus op de natuurstaat van elk mens voor de Heere. Ontzettende werkelijkheden worden door hem beschreven. Door het gebruiken van de wijvorm wil Paulus bijzonder Titus ervan doordringen: zo waren ook wij. Vandaar dat het veelzijdige inhoudsvolle wonder van de Heere moet leiden tot het eren van de Heere en een wandel met en voor de Heere. Na de beschrijving van het droevig verleden vloeit uit zijn pen het woordje 'maar'. Een woord van vier letters. Maar het geeft veel aan. Het wijst op veel. Na maar komt er veel.

Goedertierenheid en liefde

Maar wanneer de goedertierenheid van God onze Zaligmaker en Zijn liefde tot de mensen verschenen is (vs. 4). Twee woorden, goedertierenheid en liefde, worden aan God toegekend en wat Hij erdoor doet. Wanneer het gaat over liefde dan staat in de grondtekst het woord *filantropie*. Dit leidt ons tot de rijke gedachte van mensieliefde. De bewogenheid des Heeren over het heil van een ellendige. Beide genoemde woorden zijn van God schrijft Paulus. Vandaar dat we kunnen stellen: God is door God bewogen. Onbegrijpelijk. Onbeschrijfelijk. Maar het wordt gezien. De uitstraling ervan wordt ontdekt in het gebeuren te Bethlehem in de geboorte van Jezus Christus. Jezus Christus is vanaf het begin Gods goedertierenheid en liefde. Jezus Christus is één met Gods goedheid en liefde. Met menslievendheid. Hij is het in eigen persoon. In de donkere kerstnacht verdwijnt de macht der zonde en worden de stralen van Gods heilslicht gezien en komt de Zon

der gerechtigheid tevoorschijn om al hoger en rijker te gaan schijnen. Het gebeuren Gods in Christus Jezus de Heere komt tot mensen zegt Paulus. Daarom kan en moet er aan mensen verkondigd worden dat er bij de Heere alles te vinden en te verkrijgen is wat nodig is om getroost te leven en zalig te sterfen. Een leven van verzoening, van vergeving, wat blijkt in levensvernieuwing en bekering. Wat Paulus geschreven heeft moet doorgegeven worden. Want het denken en leven van vele Kretensers was gericht op de griekse oppergod Zeus. Hij werd gezien en erkend als de hemelgod. Hij werd zelfs gezien als de beschermer van stad en land. Maar hij is een verzinzel van mensen. God de Heere is door Zijn openbaring en spreken een God van nabij en niet van verre. Hij leidt tot de rijke zalige belijdenis: De goedertieren en liefdevolle God in Christus heeft ons zalig gemaakt, zegt Paulus.

Zalig gemaakt

Zalig gemaakt. Dat zegt wat. Dat houdt wat in. Laten we goed onthouden dat Paulus dit niet schrijft los van de werkelijkheid beschreven in vers 3. Paulus wil zeggen: we waren verloren, verloren door eigen schuld. Het rechtvaardig oordeel van God hadden we verdiend. God de Heere had ons naar recht kunnen verdoemen. De weerslag daarvan staat ook beschreven in onze Catechismus. Wie nu door de Geest des Heeren beheerst, geleerd en geleid wordt, verstaat wat Paulus heeft geschreven en wat vastgelegd is in ons leerboek. Men glijdt niet over de zondagen 2 tot en met 5 heen. Wie een spronggeloof heeft, zal verongelukken. Het komt voor

dat men van zondag 1 zomaar ineens naar het stuk van de verlossing springt. Het geloof in eigen verlorenheid echter doet uitzien naar het zaligmakend werk van Jezus Christus. Het één leidt tot het andere. Gelijk een drenkeling in het water roept. Jezus Christus zegt ook met nadruk: die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Het is geen voorwaarde, maar in het leven heeft iedereen een helpende, verlossende, reddende, verzoenende Zaligmaker nodig. Wie die leer loslaat, verandert of verminkt, misleidt zichzelf voor de eeuwigheid. Maar de gewillige, alvermogende Zaligmaker mag aangeroepen worden. Hij maakt zalig. Hij brengt zelfs in de gemeenschap met de rechtvaardige heilige Heere. Die beleving leidt tot roem in de Heere.

Roem in de Heere

Niets is vrucht van ons, van ons doen. De Heere alleen de eer. Vandaar dat Paulus met nadruk schrijft en hij doet dat weer met insluiting van zichzelf: het zaligmakend werk is niet geschied door de rechtvaardige daden die wij gedaan hebben. Onze werken leiden nimmer tot de zaligheid maar zijn er vrucht van. Zeker zijn de rechtvaardige daden waardevol, maar ze zijn zonder heilswerking. Voor ons moet dit ook spreken. Het belijden: onverdiende zaligheid heb ik van mijn God genoten, ik roem in vrije gunst alleen, blijft gelden. Het is de roem van het nieuwe leven. De lust van dat leven. Zodat het middel tot de zaligheid ook wordt onderstreept. Paulus schrijft wat geschied is, gebeurd is, naar 's Heeren barmhartigheid. Door het bad der wedergeboorte en de vernieuwing des Geestes (vs. 5). We kunnen stellen dat met het woord 'bad' de doop wordt bedoeld. In het ouderkerkelijk spraakgebruik heeft het woord ook als aanduiding van de

Titus 3: 4 en 5

Wie een spronggeloof heeft, zal verongelukken.

doop gefunctioneerd. Nu mag er geen conclusie worden getrokken dat de zaligmaking door de doop tot stand komt. Paulus wijst er op dat het alleen geschiedt door het heilswerk van Christus. In het evangelie is dit ook vastgelegd. We kunnen zeggen, denkend aan de doop, dat het heilsgebeuren in Christus Jezus als sacramentele werkelijkheid tot ons komt in de doop. De doop wordt zo ook nader gekarakteriseerd door de woorden 'wedergeboorte en vernieuwing'. Door deze woorden wordt duidelijk aangewezen wat de Heere werkt. In zondag 27 van onze Catechismus wordt dit ook gedaan. Er wordt gewezen op het verband tussen het teken en de betekende zaak. Zoals water

de onreinigheid van het lichaam afwast. Zo worden onze zonden afgewassen door het bloed en de Geest van Jezus Christus. Zo komt er een nieuw leven. Een nieuwe levensopenbaring. Wat plaatsvindt heeft verstrekkende gevolgen. Leven tot in eeuwigheid. De Heere dienen dag en nacht in Zijn tempel. Welk een waarde heeft de doop. Waar spreekt zij van, waar wijst zij op. Laat niemand volstaan met de uitdrukking op zich: geloven in de doop. Dat zal eenmaal verdwijnen. Maar de beleving waarvan de doop sacramenteel spreekt, dat leidt naar de volle beleving van wedergeboorte en vernieuwing des Geestes.

M.C. Tanis

Korachieten hun taak. Ze moeten aan het volk in dit uur leiding geven. Heel spontaan beseffen ze dat en ze beseffen het kennelijk allemaal. Vandaar dat ze eenparig opstaan en beginnen te zingen, of, zoals we lezen, 'de Heere met luider stem ten hoogste te prijzen'. Terwijl de mensen daar op de grond liggen, vormt zich dit Levietenkoor en ze beginnen te zingen. Met luider stem ten hoogste. Dat zal wel zoiets betekenen als 'uit volle borst'. Luid klinkt het loflied op en met dat lied zoeken ze de Heere eer toe te brengen. Is dat niet wat al te uitbundig? Is dat eerbiedig buigen voor de Heere en Hem aanbidden niet meer gepast? De dichter zegt toch niet voor niets dat de lofzang in stilheid tot God is (Ps. 65)? Begrijpelijk, dat we zo reageren. We houden niet zo van dat luidruchtige zingen en God loven. Dat doen we liever wat meer ingetogen. Zou het ook kunnen zijn dat we wel eens te ingetogen zijn? In de Psalmen klinkt immers ook de oproep: 'Dat 's Heeren huis van vreugde druise, voor Israels grote Opperheer' (Ps. 98). Bij de Joden was dit in ieder geval niet ongehoord. Heb er maar respect voor. Zo kan God ook worden groot gemaakt. Dat hangt niet af van het volume en het aantal decibels, maar van het hart. Een andere vraag is of dit zingen niet wat te vroeg plaats vindt. De overwinning is toch nog niet behaald? De vijanden zijn er toch nog, als een angstwekkende bedreiging? Dan nu al zingen? Ja, de Levieten zijn 'bij de tijd'. Zoals dat knielen van de koning en het volk op dat moment op z'n plaats is, zo ook het zingen van de Levieten. Ze zijn niet te vroeg, want ze zingen in het geloof. En hun zingen steunt op Gods belofte. Voor wie gelooft is de belofte garantie genoeg voor de vervulling ervan, want het is een belofte van de Heere. Het geloof kan zingen, ook al moet de belofte nog vervuld worden. Zo zijn ze er allebei. Het stil aanbidden en het uit volle borst zingen. Twee uitingen van levend geloof, dat Gods Woord voor waar houdt. Twee reacties van het

Bijbelstudie

JOSAFAT-12

2 Kronieken 20: 18-20

Jahaziël heeft Gods Woord gesproken. Eerst een belofte en toen ook een opdracht. Hoe is de reactie van koning en volk?

Buigen en zingen

Zodra het Woord des Heeren geklonken heeft buigt Josafat met zijn aangezicht ter aarde. Het volk ziet de koning dat doen en zij doen hetzelfde. Ze vallen neer voor de Heere. Ziet u ze liggen, plat op de grond, met hun hoofd tegen de aarde? Waarom doen ze zo? Omdat ze zich verootmoedigen en als een mens zich verootmoedigt maakt hij zich klein; dan buigt hij diep. Dan neemt een gevoel van kleinheid en onwaardigheid bezit van hem en dat gaat gepaard met een besef van de grootheid van de Heere. Van binnenuit worden we dan gedrongen om de Heere te erkennen en te belijden dat onze plaats in het stof is.

Op deze manier aanbidden Josafat en het volk de Heere en erkennen Zijn grootheid en geven Hem de eer die Hij verdient te ontvangen. Ga nu niet vragen of het bij al die mensen oprecht was of dat het

alleen maar uiterlijk vertoon was. Met zulke vragen schieten we niet veel op. Lees toch eenvoudig wat hier staat en kom onder de indruk als u heel die mensenmenigte op het tempelplein ziet liggen, buigend voor God en op die manier de Heere aanbeddend. Is het niet indrukwekkend? Mensen die zich klein weten voor God en die zich daarom ook klein maken. En dat voor het aangezicht van die grote, goedertieren God die heerlijke beloften geeft. De prediking van Jahaziël heeft wel een gezegende uitwerking.

Dat is de eerste reactie, maar niet de enige. Vers 19 laat zien dat er ook nog op een andere manier geantwoord wordt op Gods boodschap. Dat doen de Levieten, met name die uit de geslachten van de Kohathieten en der Korachieten. Reeds tijdens de woestijnreis van Israël zijn de Levieten verdeeld in een aantal afdelingen en David heeft daar tijdens zijn regering nog meer orde in aangebracht. Zodoende werd binnen de kring van de Levieten onderscheid gemaakt tussen deze twee en nog andere geslachten, terwijl ook de werkzaamheden in het heiligdom voor die verschillende geslachten onderscheiden was. In dit geval zien zowel de Kohathieten als de

Ze zijn niet te vroeg, want ze zingen in het geloof.

geloof in de waarachtige God en Zijn onbedrieglijk Woord. 'God is immers geen man dat Hij liegen zou of een mensenkind dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen of spreken en niet bestendig maken?' (Num. 23:19). Laat dit een woord zijn gesproken door Bileam, het is niet minder waar dan wanneer iemand als David het gesproken had. Het is namelijk een Woord ingegeven door de Heilige Geest.

De vijand tegemoet!

Jahaziël had bij de belofte dat de Heere voor Juda strijden zou ook een opdracht gegeven. Ze moesten in slagorde uittrekken net alsof ze slag zouden gaan leveren. Het enige wat ze echter in werkelijkheid te doen hadden was stilstaan en zien hoe de Heere voor verlossing zou zorgen.

Als de nieuwe dag is aangebroken, doet het volk wat de Heere van hen verwacht. Ze gaan in de richting van de woestijn van Thekoa, de vijand tegemoet. Het lijkt erop alsof ze zullen gaan strijden, maar ze zullen hun wapens niet hoeven te gebruiken. Ze moeten ze wel meenemen. Ze moeten in volle wapenrusting gaan. In vers 21 wordt gesproken van de 'toegerusten'. Dat zijn de gewapenden, die alles bij zich hebben wat ze voor de strijd nodig hebben. Maar die zwaarden moeten wel in de schede blijven en de pijlen in de koker. Zo is de opdracht

is dat niet moeilijk? Wordt zo iets niet ervaren als een verzoeking? De vijand tegemoet gaan en zich aan het gevaar blootstellen en dan niets mogen doen. Inderdaad, zo iets kan alleen volbracht worden in het geloof.

Wie dat beseft is koning Josafat. Hij ziet zijn leger de stad uitgaan, de vijand tegemoet. Hij ziet ze de opdracht van de Heere gehoorzamen. Dat vreemde bevel, dat zo ongebruikelijk klinkt. Nu gaat het nog wel, maar hoe zullen ze het kunnen als straks de vijand in het gezicht komt en op hen zal afstorten? Laten ze dan nog de wapens ongebruikt? Hoe kunnen ze het: Alleen maar marcheren totdat ze de vijand in het oog krijgen en dan nog alleen maar toekijken?

Josafat heeft ook gehoord wat de Heere zei. Hij zou verlossen, maar Hij zei er niet bij hoe Hij dat doen zou. Dat moesten ze helemaal aan Hem overlaten. Dat zouden ze pas zien als de Heere handelend zou optreden. Josafat weet ook dat er nu maar weinig voor nodig is of de twijfel slaat toe. Er hoeven er maar een paar te zijn die in ongelooft de woorden Gods in twijfel gaan trekken en anderen kunnen zomaar meegesleept worden op de weg van het ongelooft. Want als mensen gaan redeneren en kansen gaan berekenen dan is het mis. Een mens gelooft namelijk eerder en sneller wat het verstand zegt en wat de duivel zegt dan wat God zegt.

Josafats marsorders

Josafat weet die dingen. Hij heeft er persoonlijk de nodige ervaring mee opgedaan. Daarom gaat hij daar staan langs de weg die het leger gaat. Daar gaat hij hen toespreken. Hij voelt dat als zijn roeping als koning. In die positie dient hij als een vader of als een herder te wezen. Met hart voor zijn volk zoekt hij hen te bemoedigen. Hen een hart onder de riem te steken.

In wat hij zegt sluit hij helemaal aan bij wat Jahaziël gezegd heeft. Hij houdt hen nog eens voor wat de Heere beloofd heeft. Nee, de krijgsoorders die hij als de leider van het leger aan zijn manschappen geeft hebben niets met tactieken of krijgslisten te maken. De marsorder voor deze dag luidt: 'Geloof in de Heere en gij zult bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn'.

Josafat heeft goed begrepen wat de Heere gezegd heeft. Hij weet ook dat het nu op geloof aankomt. Alleen in het geloof kan gedaan worden wat de Heere vraagt. Tot twee maal toe benadrukt Josafat dat. Geloof!

Dat is: Vast maken en dan ook vast staan. Amen zeggen. God voor waarachtig en betrouwbaar houden. Ook als ze oog in oog staan met de vijand. Ook als ze het krijgsgescheuw straks zullen horen en als zij de zwaarden van de vijand zullen zien glinsteren in

de zon. Ook dan als de schrik hen om het hart zou slaan en zij naar de mens gesproken niets anders kunnen verwachten dan dat die vijanden door hun grote overmacht de overwinning wel moeten behalen. Dan ook geloven. Zich vastmaken aan het Woord van de Heere en zo ook vast staan. De strijd is immers des Heeren. Het gaat in dit alles toch om Zijn zaak. Wat een zegen voor het volk om zo'n koning te hebben! We kunnen het ons voorstellen hoe het velen onder het volk te moede was. De woorden van Jahaziël hebben ze gehoord. Ook het wonderlijke bevel om de vijand tegemoet te gaan en niets te doen. Is dat niet een te moeilijke opgave? Kunnen ze dat wel aan? Een bemoediging hebben ze echt wel nodig. Vooral de zwakken en de weifelenden en de vreesachtigen. Daar horen ze hun koning spreken. De vorige dag ging hij voor in gebed. Nu staat hij daar, vol vertrouwen, bezig met het versterken van het vertrouwen van zijn volk. En ze grijpen moed. Ze steunen op Gods Woord, gesproken door Jahaziël op wie de Geest Gods was en in het geloof herhaald door Josafat.

P. den Butter

*Als de
nieuwe dag is
aangebroken,
doet het
volk wat de
Heere van hen
verwacht.*

Zelfkritiek?

Kerkverlating en geloofsafval horen bij onze tijd. De literatuur van onze dagen vertoont daarvan de sporen. In dagbladen komen we er regelmatig mee in aanraking. Enkele weken geleden was dat het geval in een boekbespreking over Franca Treur, die beschrijft hoe ze als klein meisje al vervreemding voelde ten opzichte van haar opvoeding. Een dag daarvoor was er een verslag van een gesprek met de CDA-er Schinkels-hoek, die vertelt hoe hij weggroeide van het milieu van de Gereformeerde Gezindte.

In Nederland

“Franca Treur is geen nieuwe Maarten 't Hart, zeker niet”, aldus Enny de Bruijn in het RD van 4 november 2009. „Ze hoort bij een volgende generatie auteurs die met mildheid naar de eigen bevindelijke achtergrond kijken wil. Maar daar hoort wél de nodige vervreemding bij, een vervreemding die heel subtiel in de formuleringen sluipt.”

Maarten 't Hart is bekend geworden door zijn uiterst kritische weergave van het Gereformeerde leven in zijn geboorteplaats Maassluis. Zijn denkrant en zijn manier van schrijven willen een fel protest zijn tegen de sfeer van zijn opvoeding. Hij doet het schokkend en ontmaskerend, verbeteren en verblind door een bijna hartstochtelijke en haatuitstralende afkeer. Misschien hebben zijn boeken onbewust sterk bijgedragen aan het verval van de Gereformeerde kerken, waaruit hij voortkwam.

In de beide artikelen die ik zoëven noemde, komen deels dezelfde motieven aan de orde die ook bij 't Hart te vinden zijn. Ik noem er twee: hoe kan een God van liefde mensen laten sterven, terwijl deze niet gemist kunnen worden? Wat is de zin van allerlei uiterlijke plichtplegingen die wij er op nahouden? Uiterlijkheden, waarin naar de mening van de schrijvers de kern der dingen ontbreekt. Het is allereerst opmerkelijk dat kerkverlaters blijkbaar niet klaar zijn met hun achtergronden en daarbij is het eveneens bijzonder dat er velen zijn binnen de kerken

die daarvoor een zekere interesse tonen. Kan dit te maken hebben met onzekerheden die ook in hun en in ons leven spelen, vraagtekens achter leer en leven zoals deze binnen onze gezindte gevonden worden? Voelen we een zekere verbondenheid met het gedachtegoed van hen die braken met de Heere en Zijn dienst? Natuurlijk worstelen wij allen, de een meer dan de ander, met de vele moderne vragen die gesteld worden aan de Bijbel en het geloof. Dat kan, in omgekeerde richting, ook voortkomen uit het feit, dat zovelen om ons heen omvallen. Waarom blijven wij nog staan? Wat zegt de kerk mij (nog)? Er klinken zoveel kritische geluiden naar de kerk toe, dat ook wij op de tocht lijken te staan.

Dit beeld van de wegstervende kerk van Nederland is wereldwijd gesproken, niet algemeen voor alle landen en volkeren. Het behoort vooral bij de West-Europese wereld en dan nog met name in versterkte mate bij de Nederlandse bevolking. Waarom juist in Nederland zoveel verzet tegen de kerk, zo kunnen we ons afvragen. Misschien komt dat omdat juist in Nederland de kerk zo'n grote plaats heeft ingenomen. Alsook omdat in Nederland het Gereformeerde leven nog op kleine schaal sprekend aanwezig is. Iedere Nederlander weet wat Staphorst betekent en iedereen weet van de twee grote nieuwe kerken in Barneveld. Beide genoemde plaatsen staan in ons land model voor een beschimmeld kerkelijke sfeertje,

waar men geen weet heeft van de moderne tijden. Wat natuurlijk helemaal niet zo is. Staphorst is een dorp waar mensen nadenken over de economie en waar men werk maakt van maatschappelijke processen en waar gewoon geleefd wordt; waar men daarbij ook nog in kerkelijk opzicht een grote plaats geeft aan kerk en godsdienst. Het is natuurlijk ondenkbaar, maar de vacatiefolders konden beter reclame maken met Staphorst en Opheusden, dan met Amsterdam.

De aanwezigheid van groepen mensen en kerken, die het in onze tijd nog wagen te leven uit een ander beginsel dan de kerkafbrekende en nihilistische zienswijzen van de massa, roept op tot fel verzet. Er wordt in onze tijd nogal eens gezegd dat de kerk getuigend in de maatschappij moet staan, maar ik denk dat de kerk dat al doet door haar aanwezigheid en door haar niet leven naar de geest der eeuw. Ik zeg niet dat dat genoeg is, maar het is in ieder geval een feit. Een kerkmens is op zich is in deze tijd al een getuigenis. Als de kerk in de Zuilenwijk van Utrecht aanging, stonden de buurtbewoners op een mooie zomerdag over de leuningen van de gaanderijen gebogen om te kijken naar dat vreemde volkje, dat naar de kerk ging. Dat zagen ze in de stad nergens meer. De gemeente was ook in uiterlijke zin gekleed in een eigen stijl.

De kerkganger van vandaag roept stilzwijgend de mens van nu ter verantwoording en herinnert die mens aan zijn eigen verleden, waarvan hij zelf inmiddels afstand genomen heeft. Het is dus zo, dat onze maatschappij in sterke mate geconfronteerd wordt met de aanwezigheid van de kerk, ook bijvoorbeeld door deelname van de CU aan de regering, en door het kerkvolk, dat zich in kleding en gebruiken manifesteert op de straten van stad en dorp, op de markt en in het publieke domein. Dat roept vragen op, het roept ook irritatie op. Dat moet ook zo zijn, want Petrus zegt niet voor niets dat we altijd bereid moeten zijn tot verantwoording aan een ieder die ons rekenschap afleest van

*Waarom
blijven wij nog
staan?
Wat zegt de
kerk mij (nog)?*

de hoop die in ons is. We moeten door onze houding, door onze aanwezigheid, door onze afzijdigheid van bepaalde volksvermaken en afgoderijen getuigenis afleggen van de christelijke hoop. Onze houding moet de wereldling zo intrigeren, dat hij ons de vraag stelt wat er nu eigenlijk met ons aan de hand is, want hij begrijpt die houding niet.

Voorzover dat geldt van de wereld buiten ons, is dat een normaal verschijnsel. Men houdt zich vreemd als we niet meelopen "tot dezelfde uitgieting der overdadigheid" (1 Petr.4:4).

Zo wordt de kerk van buitenaf onder vuur genomen in De Telegraaf, in Elsevier, in de Tweede Kamer, in de wetgeving.

Het felle en groeiende verzet tegen de christelijke gemeente in ons land heeft dus zeker wel een oorzaak.

Onze eigen gezindte wordt daardoor aan het denken gezet. Een gevolg daarvan is het initiatief om te werken aan de verdediging van het Christelijke geloof. We noemen dit apologetiek. Een bezigheid, die de kerk tijdens de vervolging in het Romeinse rijk ook ijverig ter hand nam. Ik las laatst nog eens over die periode en het viel me op dat er parallellen lopen met onze dagen. De christenen moesten offeren voor het beeld van de Romeinse keizer; ze moesten meedoen en hun anderszins afleggen. Er werden allerlei misstanden binnen de kerk aan de kaak gesteld en zodoende groeide de weerstand tegen de kerk. Zulke ontwikkelingen kunnen zo maar overslaan naar onze tijd. We zien er al de tekenen van.

In de wereld

Zo is de situatie in Nederland. Zo is het echter lang niet overal. In Amerika zien we een tegenovergestelde trend zichtbaar worden. Er verschenen daar de laatste tijd meerdere boeken die vertellen hoe jongeren, na een aanvankelijk negatieve kijk op hun verleden, toch later weer met des te meer overtuiging terugkeerden naar de strakke kerkelijke vormen van hun kinderjaren. Het gaat dan over de Amish-cultuur. Daar mo-

gen jongelui gedurende de groei naar volwassenheid de wereld intrekken om zelf te beslissen of ze Amish willen blijven of niet. Het is dan opvallend, dat meerderen vrijwillig terugkeren naar hun oude wortels. Ik weet niet of we hier te maken hebben met een breed gedragen verschijnsel, maar ik heb toch kort na elkaar twee boeken hierover onder de aandacht gekregen. Een weldaad als jongeren zo spreken over hun afkomst! Nu moet u weten dat de Amish een massief stelsel van regels en wetten hebben. Geloofsbeleving, zoals wij daarover spreken, komen we in hun levensstijl nauwelijks tegen. Wel strenge en strakke geestelijke regels. Er zijn echter ook sterke sociale bindingen onderling te vinden. Ondanks die regels zoeken jonge mensen het bij hun opvoeding en niet in de wereld. Het zou belangrijk zijn een studie op te zetten naar de verschillen tussen deze Amish-kolonies in Amerika en onze bevindelijke kringen, die toch ook in een zeker isolement leven. Belangrijke vraag: Hoe komt het dan dat onder ons zoveel mensen zich afkeren van de kerk, juist vanwege al die regels en wetten?

Heeft het ermee te maken dat Amish-groepen de techniek weren? Geen telefoon, geen auto, geen tractor, geen TV? Men leeft bij wijze van spreken als Abraham in zijn tijd. De jacht van het moderne leven is afwezig. Dat trekt misschien jongeren toch aan. Hebben wij op de bodem van ons hart er soms ook geen heimwee naar?

Ondanks de wet en de geboden zijn we volkomen aangepast aan de techniek van deze tijd. Er ontstaat een kloof tussen onze wortels in het Woord en die in de moderne tijd. Ik heb er al eens op gewezen dat we door de techniek op zich (!) en door de "vruchten" van het moderne leven (media, muziek, TV, Internet) innerlijk vervreemd zijn van het leven naar Gods Woord.

Aan de ene kant zijn we volop verweven met onze moderne tijd en we plukken gretig en soms gulzig de vruchten van dat moderne leven. We vinden de techniek

prachtig en we doen in heel veel dingen net zo hard mee als mensen die buiten de kerk leven. En regelmatig kennen we door bepaalde vormen en regels een sterke scheidslijn met onze moderne tijd. Dat maakt de zaak er niet makkelijker op. We vallen ten prooi aan tweeslachtigheid. Ons ene been staat in 2010 en het andere staat nog in een geïsoleerde kerk. Om dit alles niet te laten uitgroeien tot een hypocriete levensstijl, moeten we in ieder geval in beide zaken niet te ver doorschieten. Onze afhankelijkheid van de technische wereld zou minder moeten worden en onze strakke regels moeten bevraagd worden op hun Bijbelse gronden. Misschien zouden we toch iets van de Amish kunnen leren; maar daarvoor is het nu waarschijnlijk te laat. We kunnen misschien nog iets van hen leren. Ze staan en ze gaan voor hun eigen wereld. Wij doen veel te veel aan zelfkritiek; de Gereformeerde Gezindte wordt gekweld door faalangst. We zetten steeds maar weer vraagtekens achter onze identiteit. Daarmee staat ongetwijfeld ook de aandacht voor hen die gingen, in verband. We kunnen precies onze eigen kwalen aanwijzen. Toch konden we dat maar beter aan onze tegenstanders overlaten. Moeten we ons ons feilen dan niet bewust zijn? Natuurlijk, maar er is een groot verschil tussen schuldbesef en nutteloze zelfkritiek. Geloven we zelf nog in de kracht van Gods Woord, in de kracht van de Gereformeerde religie? Over die vraag moeten we maar eens ernstig nadenken. En ons ook niet eindeloos bezig houden met de vijanden in de poort. Het gaat er niet om wat de wereld van ons denkt, maar wat God van ons denkt. Geen schrijvers als Treur en 't Hart, maar levende kinderen Gods konden maar beter onze raadslieden zijn. Hier liggen heel veel overwegingen te wachten op aandacht. Misschien komt dat een volgende keer aan de orde.

P. Roos

*Onze
afhankelijkheid
van de
technische
wereld zou
minder moeten
worden en
onze strakke
regels moeten
bevraagd
worden op
hun Bijbelse
gronden.*

In het voetspoor...

Het went nog maar moeilijk – die nieuwe uitvoering van de dagelijkse RD-katernen. Ik weet niet wat u ervan vindt, maar ik voel me elke dag flink ontheemd. Je wist tot voor kort wat je kon verwachten: maandag kunst, donderdag kerk, etc. Maar nu? Het is telkens afwachten. Ik zie er nog niet zo'n lijn in. En de nieuwe opmaak... Is dit echt mijn krant?

Boze tongen fluisterden me in het oor dat de inhoud nu ook wel veranderen zal. Bij zo'n hippe outlook hoort toch een wat luchthartige inhoud... Welnee!, verweerde ik me heftig, echt niet; daar staat de hoofdredactie garant voor.

Tot ik de Puntkomma van donderdag 14 januari onder ogen kreeg. Op de voorzijde met kapitale letters: "In het voetspoor van Arminius." Daarnaast een groot portret van Johannes Wtenbogaert, de remonstrantse voorman uit 1610. Hij staat als het ware half in de deur, uitnodigend om je mee te nemen in dat voetspoor. Zou het echt? Is dat het nieuwe program van ons RD? Hebben ze dan toch gelijk? Het kan niet waar zijn. Op pagina 2 de andere helft van het schilderij. Opnieuw de voortrekker van de 17e-eeuwse remonstranten. Met zijn hand op het hart. Een opengeslagen boek aan zijn zijde. Dat ziet er vertrouwenwekkend uit. Zou het...? Maar nee, mijn vrees wordt beschaamd. De (eigenlijk te korte) bijdrage van mijn Klaaswaalse broeder ds. G.J. van Aalst geeft een goede analyse van het remonstrantse denken. "Het is denken vanuit de mens. De mens moet het heil vastpakken en vasthouden." Hij wijst een ander, bijbelser, spoor dan dat van Arminius en Wtenbogaert. Dat van het buigen voor Gods genade.

Ondertussen brengt een ander artikel op diezelfde pagina me toch aan het schrikken. Het is door een uitspraak van dr. T.R. Barnard, huidig remonstrants predikant. Zelf heeft hij niet veel meer met de Remonstranten van toen. Maar anderen temeer, volgens hem: "Arminius zou nu beschouwd worden als een Gereformeerde Bondstheoloog, denk ik..." Dat komt heel dichtbij. Als dat waar is – en ik vrees dat het zo is!, geldt het ook voor christelijke gereformeerden en andere gereformeerden. Remonstrantse geluiden vanaf gereformeerde kansels... Prediking van de vrije wil, algemene verzoening, voorwaardelijke genade? Dat stelt mij en m'n collega's voor de spiegel. Echt! De Heere beware ons ervoor om in dit voetspoor te gaan. We zijn er niet te goed voor. Dank aan het RD voor dit signaal...

J.M.J. Kieviet

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier [23]

Drie 'stukken' heeft ons formulier nu behandeld met het oog op de waarachtige zelfbeproeving. Met heldere en eerlijke woorden hebben de samenstellers onder woorden gebracht waar het op aan komt bij de voorbereiding op het deelnemen aan de heilige Dis. Ieder wordt opgeroepen (1) bij zichzelf zijn zonden en vervloeking te bedenken, (2) te onderzoeken of hij de gewisse belofte van God gelooft en (3) te bezien of hij gezind is in ware dankbaarheid voor de Heere te leven. We hebben bij de inhoud van deze drievoudige vermaning uitvoerig stil gestaan. Wel, op dit punt gekomen, is ons formulier er aan toe om dit gedeelte af te sluiten. Dat gebeurt met twee volzinnen, waarin eerst een positieve en daarna een negatieve conclusie wordt getrokken. We lezen immers: *"Allen dan die alzo gezind zijn, wil God gewis in genade aannemen en voor waardige medegenoten van de tafel van Zijn Zoon Jezus Christus houden. Daarentegen die dit getuigenis in hun harten niet gevoelen, die eten en drinken zichzelf een oordeel."* In dit artikel iets over die eerste zin. Het positieve dus.

Sleutel

Het is heel wat, wat in deze enkele regels onder woorden wordt gebracht. Het is goed beschouwd niet minder dan een insluiting in c.q. een uitsluiting van het Koninkrijk der hemelen. Ik kom bij het lezen en herlezen van deze gewichtige woorden niet los van het beeld van een deur. Een deur die open gedaan wordt of die dicht getrokken wordt. De toegang wordt verleend of geweigerd. Het is hetzelfde beeld als dat wat onze Heidelbergse Catechismus aanvoert waar het gaat over de bediening van de sleutels van het koninkrijk der hemelen. De eerste en belangrijkste sleutel is die van de prediking van het Evangelie. Hoe was het ook al weer? *Aan de gelovigen wordt verkondigd en openlijk betuigd dat hun waar-*

achtig al hun zonden om Christus' wil vergeven zijn, zo dikwijls zij de belofte van het Evangelie met een waar geloof aannemen. Maar alle ongelovigen en onbekeerlijken wordt verkondigd en betuigd dat de toorn van God en de eeuwige verdoemenis op hen ligt, zolang zij zich niet bekeren. Ik moet zeggen dat de wijze waarop ons formulier spreekt over de toegang tot het heilige Avondmaal een vergelijkbaar karakter heeft. Ook hier is sprake van een soort "plechtige verklaring wie al of niet deel heeft aan het rijk van Christus" (B. Wielenga). Naast de evangelieprediking en de toepassing van de kerkelijke tucht is hier dus eigenlijk sprake van een derde 'sleutel des hemelrijks'.

Maar vergis u niet. De vraag is waar dan de beslissing valt. Let wel: die valt niet bij het al dan niet toetreden tot de tafel des Heeren. Maar die valt in het binnenste des harten. Het gaat om de "gezindheid" van het hart. Daar legt ons formulier immers de nadruk op. En terecht! *"Allen dan die alzo gezind zijn, wil God gewis in genade aannemen en voor waardige medegenoten van de tafel van Zijn Zoon Jezus Christus houden..."* Wat een pastorale invoelendheid laat het formulier hier merken. Hier wordt geen hard oordeel uitgesproken, gemeten aan concrete prestaties of aan een bepaalde mate van geestelijke vordering. Nee, *"allen die alzo gezind (!) zijn..."* De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heere ziet het hart aan. Hij hoort het zuchten van de tollenaar op het tempelplein: *"O God, wees mij de zondaar genadig..."* Hij ziet de ontredde in de ogen van Simon Petrus: *"Heere, Gij weet alle dingen..."* En bij een andere gelegenheid: *"Tot wie zullen we anders heengaan?"*

De gezindheid – dat wijst op het werk der bekering. Het Griekse bijbelwoord voor 'bekering' toont het duidelijk: *metanoia*, dat is: de verandering van het hart, de omkeer van de gezindheid – eerst

van God af, nu naar de Heere toe. De nieuwe gezindheid in het leven van Gods kinderen, dat is het harten en ontvluchten van de zonde enerzijds en de hartelijke liefde en toekering tot de wil van de Heere anderzijds. De hartelijke betrokkenheid op de Heere en Zijn dienst. En boven alles de liefde tot Hem wiens Naam de enige is, waardoor wij moeten zalig worden. Het besef van de onmisbaarheid en de kostbaarheid van het bloed van Christus tot vergeving van de zonden en tot heiliging van het leven. Tot deze gezindheid behoort ook de pijnlijke ervaring van de overgebleven zonden die nog tegen mijn wil in mij zijn overgebleven... En de belijdenis: *"Ik, ellendig mens..."* Maar tegelijkertijd: *"Ik zag ernaar..."* Het is het leven van het geloof, van de hoop en van de liefde.

Waardig

Uit de woorden die nu in het formulier volgen, lijkt het wel alsof deze gezindheid een soort waardigheid oplevert. Er wordt immers gesproken over *"waardige medegenoten."* Hoe komt dat woordje 'waardig' hier nu verzeild? Lees goed wat er staat. Ze worden voor waardige medegenoten gehouden, met accent op het laatste woord. Gehouden! De Heere houdt ze ervoor. Ze zijn het niet in zichzelf. Maar de Heere rekent ze als zodanig. In Zijn ogen zijn ze het. Zo'n God is nu God! Hij rechtvaardigt goddelozen, Hij zaligt rampzaligen, Hij redt verlorenen en Hij verwaardigt onwaardigen. Zij zijn toch degenen die hun zonden en vervloeking hebben overdacht en ingeleefd?! Zij zijn het toch die het van de gewisse belofte van God moesten hebben?! Zij zijn het toch die er alle redenen toe hadden – en heel hun leven hebben! – om de Heere waarachtige dankbaarheid te bewijzen?! Wel, dat is ook niet van weelde. Dat is echt niet vanwege eigen waardigheid en verdienstelijkheid. Nee, daarom is het juist zo'n groot wonder om gehouden te worden voor een 'waardige' medegenoot, een dis-genoot, een bond-genoot van de tafel van de Zoon van God. Van Hem die de grote Davidszoon

is. Was ook Mefiboseth van Lodebar niet 'verwaardigd' om aan de tafel van de koning aan te zitten – en dat elke dag weer?! Tot welke belijdenis bracht het hem? "Wat is uw knecht dat gij omgezien hebt naar een dode hond, als ik ben?" Zeg nu zelf: die vergelijking! Dan besterft toch elke gedachte aan enige waardigheid..

Trouwens, ik sloeg nog wat over in die zin van het formulier. Daar wordt het raadsel over die vermeende waardigheid al bij voorbaat opgelost. *"Allen dan die alto gezind zijn, wil God gewis in genade aannemen..."* De godvruchtige avondmaalganger is voorwerp van genade. Meer niet. En minder niet. Boven de stand van genade kom ik, als het goed is, nooit uit. Juist de driefoudige zelfbeproeving heeft me erbij bepaald en zal me er bij blijven bepalen. In genade aangenomen worden, dat is het wonderlijkste wonder. Want genade wordt bewezen aan een zondig, goddeloos menskind. Aan iemand die het totaal verdorven en verbruid heeft. Die er niets van heeft terecht gebracht. Die het moet belijden aan de Vader: *"Ik heb gezondigd, tegen de hemel en voor U. En ik ben niet waardig Uw zoon genaamd geworden..."* Geheel onwaardig om ontvangen en aangenomen te worden. Geheel verzondigd om aan de tafel van deze Vader te worden toegelaten. En dan toch: *"... die wil God gewis in genade aannemen..."*

De opstellers verklaarden het met grote stelligheid: "gewis!" Omdat de Heere Christus het Zelf heeft betuigd. Namelijk dat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren is. Hij is met de Geest van de Vader gezalfd en uitgezonden – om aan de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart, om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid... En om hongrigen en dorstenden te nodigen aan Zijn tafel. Het is genade voor en genade na... Wel, zou ik dan durven wegblijven van deze dis?

Getuigenis

Dat heerlijke en ruime woord heeft echter ook een keerzijde. *"Daarentegen die dit getuigenis in hun harten niet gevoelen..."* Opnieuw verwijst het formulier naar wat in het binnenste plaatsvindt – of niet plaatsvindt. Hier komt het negatieve aspect ter sprake. Maar ondertussen wordt toch ook nog even licht geworpen op wat vooraf ging. Niet zonder reden wordt hier gesproken over *"dit getuigenis..."* Alles wijst erop dat hier bedoeld wordt op een woord van de apostel Paulus, geschreven in zijn brief aan de Romeinen. In het bekende achtste hoofdstuk, het 16e vers. Daar gaat het over het getuigenis van de Heilige Geest in het hart van Gods kinderen. Een getuigenis dat weerklinkt in het binnenste van het hart. *"Dezelfde Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn."* De kanttekeningen op de Statenvertaling schrijven daarbij: "De Heilige Geest (...) getuigt inwendig tot onze geest dat wij Gods kinderen zijn; of: betuigt tezamen met onzen geest, die ons ook medegetuigt door de aanmerking der kentekenen van het kinschap Gods, die onze geest door Gods Geest in zichzelf bevindt. Hoewel deze getuigenis niet altijd even krachtig is in de gelovigen, zo openbaart zij zich nochtans menigmaal in hun meeste vernedering en benauwdheid."

Het is dus de Heilige Geest die het stempel van echtheid zet op Zijn eigen werk. Hij verzekert Gods kinderen van de waarheid van het Woord van God. Hij doet die waarheid in de meest letterlijke zin 'bevinden'. En het getuigenis van Gods Geest ontvangt als het ware een echo in de geest van het kind van God. Er is samenstemming, een geestelijke overeenstemming. Zo oefent het geloof zich in het betrouwen op de Heere en in het aannemen van Zijn Woord. En zo raakt Gods kind meer en meer geworteld in en gegrond op het fundament der zaligheid, het Woord van de Heere, van Hem die waarachtig en getrouw is. In zijn mooie boekje over het avondmaal schreef wijlen ds.

"Allen dan die alto gezind zijn, wil God gewis in genade aannemen..."

Het is dus de Heilige Geest die het stempel van echtheid zet op Zijn eigen werk.

D. Rietdijk hierover: *"Het wil zeggen dat wij de Vaderlijke liefde in ons hart ervaren. Het getuigenis van Gods Geest mogen we nooit losmaken van het Woord. Het is verankerd in het Woord. De Vaderlijke liefde van God – daarover spreekt bijvoorbeeld Calvijn bij de behandeling van het geloof en (...) van het getuigenis van de Heilige Geest. Die Vaderlijke liefde is de*

eerste grond, maar ook de laatste grond van onze zekerheid. Dan legt de Geest het vast, dat God in de Zoon van Zijn eeuwige liefde een verloren mensenkind liefheeft." Onvergetelijk – als het me helder en krachtig betuigd wordt: "De Vader Zelf heeft u lief!" Dan raak ik dronken van troost...

J.M.J. Kieviet

Vragenrubriek

1 Korinthe 7
(vervolg)

"Want wat weet jij, vrouw, of gij de man zult zalig maken?"

Paulus had in de gemeente van Korinthe te maken met gehuwde mensen die meenden dat ze omwille van Gods Koninkrijk beter uit elkaar konden gaan, scheiden dus. Paulus verbiedt dat, omdat God Zelf in Zijn heilige wet echtscheiding verbiedt.

Maar als echtscheiding dan niet geoorloofd is, waarom lezen we in vers 15 dan: "Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheidt"? Paulus zegt dat de tot het geloof gekomen vrouw niet koste wat het kost haar man moet tegenhouden als hij vanwege haar geloof niet langer bij haar blijven wil. Het zou ruzie en onenigheid veroorzaken, terwijl "God tot de vrede roept", vers 15. Bovendien moet zij niet denken dat het huwelijk bedoeld is als evangelisatie-instituut.

"Want wat weet jij, vrouw, of gij de man zult zalig maken?", vers 16.

Welnu, dit alles gezegd hebbende, gaan we weer terug naar Paulus' eerdere uitspraak als hij op grond van zijn persoonlijke ervaring tot de ongetrouwden zegt dat het hun goed is, als zij blijven als hij, namelijk ongehuwd, vers 8.

De apostel laat zo ook zien dat het leven echt niet pas dan tot zijn recht en doel komt, als je getrouwd bent. Het ongehuwde leven is geen half leven! Kijk maar naar mij, zegt Paulus. De Heere wil ook ongetrouwden levensinhoud en levensdoel geven, zeker als het gaat over de dienst in Zijn Koninkrijk. Roept God je, blijf dan in die roeping!

Maar als je nu niet de gave der onthouding hebt? Je kunt je lichamelijke, door God geschapen

gevoelens toch niet wegmoffelen en negeren? Het lichamenlijk verlangen naar een partner negeren betekent "branden", vers 9. De onblusbare gloed die dan in je binnenste woedt, zou je in je roeping kunnen belemmeren, ja zou tot de zonde van hoererij kunnen brengen! Dan is het beter om niet de weg van Paulus te gaan, maar een huwelijksleven te zoeken.

Op enige vragen die rechtstreeks betrekking hebben op 1 Korinthe 7 ben ik dit en het vorige artikel voorlopig genoeg ingegaan. Maar er waren nog meer vragen. Is elk huwelijk door God gewild? De vragensteller verwijst naar een gedeelte uit het huwelijksformulier. Daar lezen we onder andere: "Daarom zult u ook niet twijfelen, of de huwelijks staat behaagt aan God de Heere, aangezien Hij Adam zijn vrouw geschapen, Zelf toegebracht en aan hem tot een vrouw heeft gegeven, daarmee betuigende dat Hij nog heden ten dage aan een ieder zijn vrouw als met Zijn hand toebrengt".

Ik denk dat we er vanuit moeten gaan dat het huwelijksformulier, gelezen bij de totstandkoming van een christelijk huwelijk, waarover Gods zegen in Zijn huis wordt gevraagd, veronderstelt dat man en vrouw niet zomaar tot de keuze om samen verder te gaan zijn gekomen, maar dat zij dat, zoals een christen betaamt, dat in biddend opzien en afhankelijkheid van de Heere hebben gedaan. Deze dingen moet de predikant bij het trouwgesprek ter sprake brengen. Een huwelijk aangaan is niet niks! Worden we nu geroepen de Heere te kennen in al onze wegen,

dan zeker als we zoeken naar een levensgezel en een gezin willen stichten.

Deze afhankelijkheid van de Heere kent een mens van nature niet. Dan is het des te groter wonder als het in het huwelijk toch goed mag gaan. Ik ken ook mensen die erkend hebben in hun jonge jaren niet oprecht met de Heere gerekend te hebben en die later toch mochten geloven dat God ondanks jeugdige onbezonnenheid en zelfs een vooruitgrijpen op de huwelijksvoorrechten in hun verkeringsstijd, hun wegen samen had gebracht. Boven al het menselijk handelen en wandelen staat God. Die alle ding regeert.

Het geeft een hechte band als man en vrouw samen weten dat God hen heeft samengevoegd. Het geeft verwondering. Het kan ons troost geven in opstekende stormen in het gezinsleven. Het mag een pleitgrond zijn om God te smeken om Zijn zegen voor tijd en eeuwigheid.

Er gebeuren echter genoeg dingen die regelrecht tegen Gods wil en wet ingaan. Ik denk bijvoorbeeld aan dat meisje dat haar christelijke opvoeding vaarwel zei en vanwege haar moslimvriend ook de islam ging aanhangen! Over dat huwelijk is Gods zegen in Gods huis natuurlijk niet gevraagd. Dat kon ook niet. Het werd ook niet begeerd. Wel is het waar, dat het zevende gebod ook hen geldt, het geldt alle getrouwden: gij zult niet echtbreken.

Als het Gods wil is dat gehuwden de echt niet breken, betekent dat ook dat gehuwden bij het inzien van een verkeerde daad of verkeerde beslissing in hun leven Gods hulp mogen inroepen en om uitkomst of een uitweg mogen vragen. Laten we dat niet vergeten. Een schuldig mens kan bij de Heere altijd terecht en zal door Hem geholpen worden. Ook als de gevolgen van een verkeerde beslissing het leven lang voelbaar en tastbaar blijven. David heeft ook veel moeten lijden vanwege de gevolgen van zijn zonde. Maar de vrede en de berusting en de overgave en de soms wonderlijke uitkomst die de Heere hem gaf, zijn hem tot aan zijn dood tot

steun en troost geweest. Hoewel zijn huis niet was, zoals het behoorde te zijn, mocht hij soms vol verwondering en aanbidding steunen op Gods trouwverbond. Wat kan het voor een mens een wonder worden als Hij gaat zien dat de Heere Zijn huwelijk met Zijn zwarte bruid nimmer verbreekt. Al maken zij het zich dagelijks waardig!

Er zijn veel ouders die zorgelijke dingen met hun kinderen meemaken. Dromen en idealen kunnen soms helemaal aan flarden gaan. Kinderen, die ons zo heel veel vreugde brengen in het leven, kunnen ook voor onnoemelijk verdriet zorgen. Zeker als ze eigen wegen gaan, de kerk verlaten, een werelds leven erop na houden, ^{kan} uitkomt in de keuze van vrienden en zelfs van hun levensgezel(lin), enzovoort. Er zijn nogal wat mensen, die zich op de trouwdag generen voor hun collega's bijvoorbeeld, als het ouderwetse trouwformulier op hun trouwdag voorgelezen wordt. Ik schaamde me al voor de beginzin, zei eens iemand: "Aangezien de gehuwden gewoonlijk velerlei tegenspoed en kruis vanwege de zonde overkomt"...

Maar heel gauw ben ik achter de

werkelijkheid en waarheid van dit beginwoord gekomen. Nu mag ik God soms danken voor het kruis dat Hij me op de schouders legde. Niet altijd hoor. Ik kan ook schoppen en bijten. Maar hoe vreemd het ook klinken moge: het kruis heeft mijn leven uiteindelijk rijker gemaakt, want ik heb God nodig gekregen! Toen ik op mijn trouwdag op de knielbank lag, was ik eigenlijk te vol en te emotioneel om te begrijpen wat ik daar deed: Gods zegen vragen. Maar later heb ik bewust mijn knieën voor God moeten buigen en Hem om een verbeurde huwelijkszegen gesmeekt.

Ik voel wat deze man bedoelt, u ook? De knielbank op de trouwdag hoort er gewoon bij voor velen. Erg is het als we zeggen moeten: de knielbank op de trouwdag hangt er maar wat bij. Maar gelukkig als je echt eens mag knielen, in je huwelijk, en bidden mag voor je man, voor je vrouw, voor je kind, en zeker ook voor jezelf, om Gods huwelijkszegen. En je zult het dan gewis en zeker ervaren, dat God de gehuwden wil helpen en bijstaan, ook als je het allerm minst verwacht! Omdat God goed is.

K. Hoefnagel

Persberichten

Uitnodiging Kadervorming LCJ

Gedens het symposium van 10 december jl. zijn we uitgebreid ingegaan op de uitslagen van het onderzoek onder catechisanten. In 'Om het hart van jongeren', waarvan alle secretariaten een exemplaar hebben ontvangen, geven we resultaten weer en doen we aanbevelingen.

Tijdens de kadervormingavonden van dit voorjaar willen we één onderwerp uit het onderzoek lichten om daarover met elkaar na te denken. Het thema is:

'Heiligheid en zonde – een onmogelijke combinatie'

Enkele predikanten leiden dit thema voor ons in. Pas als we gaan beseffen wat het betekent dat God de Heilige is, leren we zien hoe zwart de zonde is. De heilige God

komt tot zondaren en biedt hun in Christus het witte kleed van Zijn gerechtigheid. Christus is de Schakel en in Hem mogen we God als onze Vader aanspreken. Dan worden we opgeroepen tot een heilig leven – dat is geen activiteit van onszelf, maar dat werkt Gods Geest. Dan mogen we wandelen met God.

Al deze aspecten komen aan de orde tijdens de lezing, waarna er alle ruimte is om vragen te stellen. De data en plaatsen van de kadervormingavonden voorjaar 2010 zijn:

11 februari, Middelharnis, Hoflaan 41. 16 februari, Meerkerk, Tolstraat 47. 18 februari, Drogeham, Lytse Wei 22. 4 maart, Bunschoten, Bikkersweg 7. 17 maart, Urk (Immanuel), Nagel 43. 23

maart, Barendrecht, Voordijk 252. 19.30 u: koffie/thee; 19.45 u opening. Aanmelden via icbrandwijk@lcj.nl. Kijk voor meer informatie op www.lcj.nl. of bel of mail met Lia Romeijn (0184 614525 – cromeijn@lcj.nl).

1^e Contactbijeenkomst 'Winstuitverlies?!'

Winstuitverlies organiseert voor hersteld of onder behandeling zijnde kankerpatiënten uit de Gereformeerde gezindte haar eerste contactbijeenkomst d.v. op 27 maart a.s. in Woerden.

Winstuitverlies is een nieuw initiatief voor het in contact brengen van hersteld of onder behandeling zijnde kankerpatiënten en directe naaste. Winstuitverlies wil een aanvulling zijn op de al bestaande kankerverenigingen door zich te richten op hen die, naast alle informatie en contact over hun ziekte, ook met deze ervaring troost en leiding zoeken in Gods Woord. De eerste contactbijeenkomst is op D.V. 27 maart a.s. en begint om 10:30 uur in één van de zalen van de kerk van de Gereformeerde Gemeenten, Oudelandseweg 51, 3443 AC in Woerden. Vanaf 10:00 uur is de ontvangst. De bijdrage in de onkosten zijn EUR 15,00 per persoon inclusief de lunch.

Het thema 'Winstuitverlies?!' zal op de bijeenkomst door de heer W. Visser uit Nunspeet vanuit Gods Woord worden belicht. Ook zal een (hersteld) kankerpatiënt enkele praktijkvoorbeelden rond het thema met de aanwezigen delen. In de pauze is er ruimschoots ruimte voor ontmoeting. Het middag gedeelte zal een plenaire bespreking zijn van een aantal stellingen waar volop de gelegenheid is voor eigen inbreng. Het einde van de bijeenkomst zal naar verwachting rond 15:00 uur zijn.

Wie de contactbijeenkomst wil bezoeken moet zich aanmelden op site www.winstuitverlies.nl [1] en het formulier onder Activiteiten invullen. Winstuitverlies is een particulier initiatief van de heer

H.J. Koetsier uit Nunspeet, zelf herstelt kankerpatiënt. Voorziet dit initiatief in de behoefte dan is het doel de oprichting van een nieuwe vereniging. Meer informatie over dit initiatief en de genoemde bijeenkomst is te vinden op genoemde site of telefonisch op 0341-250434.

Christelijke Gereformeerde bezinningskring binnen de classis Leeuwarden.

Op D.V.vrijdag 5 februari a.s.zal onze bezinningsavond gehouden

worden. Ds. A.C.Uitslag hoopt te spreken over het onderwerp: "Thuis in de wereld!?" Wereldgelijkvormigheid in de Gereformeerde Gezinte. Deze bijeenkomst wordt gehouden in de beneden zaal van de: Chr. Geref."Sionskerk" Hoofdweg 127 te Damwoude.

Aanvang: 19.45 uur. Er wordt gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen. Allen van harte welkom!

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementsprijs € 12,50 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 10 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Boekbesprekingen

Joke Verweerd, Verdwalen en thuiskomen, Kerst- en winterverhalen, pocket, 196 blz., € 15,90, Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer, ISBN 978-90-239-9304-9. We vinden dat deze bundel niet geschikt is om voor te lezen of te lezen. Diverse verhalen en bewoordingen komen vreemd over. Zo lezen we bijvoorbeeld op blz., 59 "Wat een waagstuk om Jezus naar de wereld te sturen." Bijna alle verhalen gaan over gebroken gezinnen en zijn soms heel wonderlijk van inhoud.

De Bijbelse boodschap in de verhalen is soms erg oppervlakkig. De bundel eindigt met gedichten in eigentijdse bewoordingen over Jozef en Maria. We zouden graag gezien hebben dat de gedachten van Jozef en Maria op een andere wijze verwoord waren.

De Bijbel, het volmaakte kompas

De Bijbel, het volmaakte kompas. Dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) te werven. Al voor € 2,50 per jaar kunt u het werk van de GBS steunen. U ontvangt dan vier maal per jaar ons mooie informatieve blad Standvastig, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen. De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van Bijbels in nauwgezte vertalingen over de gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook diverse uitvoeringen compleet met de kanttekeningen.

Vele Bijbels worden gratis verspreid op zeeschepen, in zorgcentra en gevangenissen. Elk jaar verspreidt de GBS tienduizenden Bijbels in getrouwe vertalingen in Europese landen en andere delen van de wereld.

U hebt de brochure nog niet ontvangen? Of wilt u ons helpen en zich opgeven als donateur?

Stuur dan de volledig ingevulde bon zonder postzegel naar ons antwoordnummer of geef u op per e-mail. U kunt e-mailen naar: info@gereformeerdebijbelstichting.nl

BON

Aankruisen wat u wenst.

☐ Graag ontvang ik alomog de brochure: "De Bijbel, het volmaakte kompas."

☐ Ja, ik wil dit belangrijke werk steunen en geef mij op als donateur van de GBS.

De heer / mevrouw / kind:

Stratenaam + huisnummer:

Postcode + plaats:

Datum: Handtekening:

In envelop, zonder postzegel, opsturen naar: GBS, Afrd. Donateursadmin., Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam

Elke nieuwe donateur ontvangt onze cd-rom GBS Bijbel Digitaal als welkomstgeschenk!

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Nijverheidstraat 21 Postbus 168 4140 AD Leerdam T (0345) 61 01 55 E info@gereformeerdebijbelstichting.nl

kliktime
...een klik op de muis

Nu ff voetballen!

nu voor
€ 29,95

Beheer het computer-
en internetgebruik
van uw kinderen.

Download de software op:
www.kliktime.nl

Stichting steun
**Messias
belijdende
Joden**

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de
evangelieverkondiging
door Messiasbelijdende
Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond